

Міністерство освіти і науки України

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського

Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Харківська державна академія культури

ТЕНДЕНЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА У КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІХ ПРОЦЕСІВ

Збірник наукових праць
І Всеукраїнської науково-практичної конференції

23-25 травня 2024 року

Полтава -2024

Обийкіна А.Р., студентка
*Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

Горголь П.С., заслужений працівник культури України, доцент
завідувач кафедри хореографії і танцювальних видів спорту
*Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ НАРОДНИХ ТАНЦІВ ЦЕНТРАЛЬНОЇ УКРАЇНИ

Народні танці Центральної України є важливою частиною української культурної спадщини. Вони формувалися протягом століть, відображаючи багатство і різноманіття культурних традицій регіону. Центральна Україна, як серце країни, завжди була місцем активної взаємодії різних етнічних груп, що сприяло формуванню унікального фольклору, включаючи танці [1].

Історія народних танців Центральної України бере початок ще з давніх часів, коли танці були невід'ємною частиною обрядових і ритуальних практик. Танці супроводжували важливі події в житті громади: весілля, обжинки, колядки та інші свята. Вони мали не лише розважальний, але й сакральний характер, виконуючи роль своєрідного засобу комунікації з природою та богами.

Серед найвідоміших танців Центральної України — гопак, козачок та метелиця. Гопак, можливо, найвідоміший український танець, виник як бойовий танець козаків, які відточували свої навички через танець. З часом він трансформувався у сценічний танець, зберігши динамічність і виразність [2]. Козачок, інший важливий танець, відображає елементи козацької культури, поєднуючи швидкі рухи і запальні мелодії. Метелиця, натомість, відзначається плавними та круговими рухами, що символізують зимову хуртовину, надаючи танцю особливого колориту.

Історичні події, такі як війни, соціальні та політичні зміни, мали значний вплив на розвиток народних танців. Вони сприяли інтеграції елементів інших культур, збагачуючи місцевий фольклор. Наприклад, під впливом польської та російської культур танці зазнали певних змін, але зберегли свою автентичність і самобутність [3].

Сьогодні народні танці Центральної України переживають новий етап розвитку, активно популяризуються через фольклорні фестивалі, концерти та навчальні програми і є важливим засобом збереження і передачі культурної спадщини. Вони не тільки демонструють мистецьку майстерність, але й сприяють формуванню національної свідомості та єдності. Лексичний танцювальний матеріал Центральної України є яскравим свідченням багатой культурної історії та творчої сили українського народу. Вони втілюють у собі дух і традиції минулих поколінь, зберігаючи зв'язок між минулим і сучасністю, сприяючи культурному відродженню та самобутності України [4].

Яскраву палітру українського народного танцю презентують:

Національний заслужений академічний ансамбль танцю України імені Павла Вірського, який заснований у 1937 році Павлом Вірським. Цей ансамбль є символом українського танцювального мистецтва. Відзначається високою технікою виконання, колоритними костюмами та оригінальною хореографією.

Національний заслужений академічний український народний хор України імені Григорія Верьовки, є одним із найвідоміших та найстаріших музично-хореографічних колективів в Україні. Він був заснований в 1943 році в Харкові. Хор складається з трьох основних груп: хорової, оркестрової та танцювальної.

Державний академічний Волинський народний хор, заснований у 1978 році, цей ансамбль поєднує хоровий спів, музичні інструменти та танці. Виступи колективу демонструють багатство культури Волинського регіону.

Ансамбль народного танцю України "Ятрань", який заснований у 1957 році, він залишається одним із провідних колективів країни. Відомий своїми постановками, що відтворюють народні традиції та звичаї різних регіонів України.

Ці ансамблі презентують українські народні танці на національному і міжнародному рівнях. Своєю творчістю вони збагачують нашу культуру, розвивають наші традиції та нашу самоідентичність.

Список літератури

1. Литвиненко, В. В. (2006). *Традиційні танці Центральної України: Історія та розвиток*. Київ: Либідь.
2. Антонович, В. Б. (2002). *Українські народні танці*. Київ: Мистецтво.
3. Сергієнко, Н. В. (2015). *Мистецтво народного танцю в Україні: минуле та сучасність*. Дніпро: Дніпропетровський національний університет.
4. Павленко, О. М. (2019). *Танцювальні традиції Центральної України*. Полтава: Полтавський національний педагогічний університет.

Одрехівський Р. В., доктор мистецтвознавства, професор
*Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського*

ХОРЕОГРАФІЧНО-ФОЛЬКЛОРНИЙ ФЕСТИВАЛЬ І ЗБЕРЕЖЕННЯ НАРОДНИХ ТРАДИЦІЙ

Хореографічно-фольклорні фестивалі прекрасний спосіб збереження національних традицій. Особливо це стосується, коли мова йде про збереження традицій етнографічних груп українського народу, які зазнали переслідувань із боку тоталітарного режиму.

Це стосується у першу чергу збереження хореографічної культури лемків із північних схилів Карпат. У 1945-1947 роках вони були насильно депортовані із північних схилів Карпат до радянської України та на західні землі Польщі [1]. Таким чином ці територія залишилася без автохтонного українського населення. У період 20-30-х років у Галичині розвивалося народне традиційне хореографічне мистецтво українських верховинців – бойків, гуцулів, лемків [2].